

Nr 579.

Av herr **Lundqvist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 284, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

Genom proposition nr 284 till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

I sitt anförande till statsrådsprotokollet vid föredragningen av detta ärende har chefen för jordbruksdepartementet beträffande *frukt- och trädgårdsodlingen* erinrat om tillsättandet jämlikt bemyndigande den 13 mars 1937 av särskilda utredningsmän för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande produktions- och avsättningsförhållanden inom trädgårdsnäringen samt i fråga om behovet av särskilda åtgärder för åstadkommande av en önskvärd räntabilitet inom samma näring. Inga som helst omedelbara stödåtgärder på detta område ha däremot föreslagits.

Vi finna denna uraktlåtenhet från Kungl. Maj:ts sida så mycket mera beklaglig och svårförståelig, som behovet av stödåtgärder på detta område redan på grund av en övermäktig import från utlandet sedan länge varit av såväl statsmakterna som vederbörande myndigheter oförbehållsamt erkänt. Härtill kommer att, om, på sätt Kungl. Maj:t i annat sammanhang föreslagit, den i fjol antagna arbetstidslagen jämväl för denna närings vidkommande redan i år skulle kraftigt skärpas, det är uppenbart, att ekonomiskt sammanbrott måste komma att drabba oerhört många av den strävsamma befolkning, som inom denna odling hittills haft sin om också i många fall mycket blygsamma utkomst.

Redan i motion II: 374, vid denna riksdags början, har från vårt håll begärts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle under erinran om den svenska frukt- och trädgårdsodlingens prekära läge hemställa, att Kungl. Maj:t ville ägna alldeles särskild uppmärksamhet åt denna odlings behov av stöd ävensom utan tidsutdräkt taga under övervägande och förbereda de olika åtgärder, däribland tullregleringar och importreglering, som kunna erfordras åtminstone i beredskap för att skänka den svenska odlingen ökat skydd och större lönsamhet.

Denna motion har ännu icke av riksdagen behandlats.

I anslutning till Kungl. Maj:ts sedermera framlagda proposition nr 94, med förslag till ytterligare beskärning av arbetstiden bl. a. inom trädgårdsodlingen har dessutom i särskild motion, II: 440, fästs riksdagens uppmärksamhet på de för denna näringsgren ödesdiga verkningarna av den föreslagna arbetstidsförkortningen, därest icke vederbörliga kompensationsåtgärder från statsmakternas sida samtidigt vidtoges.

Sistnämnda proposition har ännu ej heller av riksdagen behandlats.

Ovisshet råder därför alltjämt, huruvida det framlagda förslaget kommer att godkännas eller icke.

Med hänsyn till de allvarliga konsekvenser, ett genomförande av det framlagda förslaget om arbetstidens ytterligare beskärning med nödvändighet måste komma att få för denna för stora befolkningsgrupper och hela vårt land betydelsefulla näringsgren, vilja vi gärna tro, att, då nu inga som helst stödåtgärder av Kungl. Maj:t i år föreslås för denna näringsgrens vidkommande, riksdagen åtminstone f. n. skall avvisa det framlagda arbetstidsförslaget, i vad detta gäller trädgårdsodlingen.

Skulle emellertid mot förmodan riksdagen finna sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag om ytterligare förkortning av arbetstiden inom trädgårdsnäringen, synes det oss ofrånkomligt, att riksdagen samtidigt ser till att åtminstone *någon* kompensation beredes jämväl denna näringsgren för den avsevärda fördyring av produktionen, som de ändrade arbetstidsbestämmelserna ofrånkomligen måste direkt föranleda.

Under beklagande av att icke någon utredning på detta område i tid av Kungl. Maj:t vidtagits för utrönande av de ekonomiska konsekvenserna av den föreslagna arbetstidsförkortningen och att det därför nu ej heller är möjligt att fullt tillförlitligt bedöma i vilken omfattning stödåtgärder erfordras och vilken karaktär dessa lämpligast böra erhålla, ha vi dock med hänsyn till det nödläge, vari trädgårdsodlingen till stor del skulle försättas, därest inga som helst stödåtgärder vidtoges, ansett oss i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 284 böra föreslå riksdagen att, trots att varje initiativ i sådan riktning från Kungl. Maj:ts sida uteblivit, redan i år besluta vissa hjälpåtgärder.

Importreglering.

För att förebygga katastrof för den yrkesmässiga trädgårdsodlingen synes det sålunda angeläget, att åtgärder utan tidsutdräkt vidtagas, för att genom statligt ingripande den hittills ohejdade importen av trädgårdsalster, främst gurkor, tomater, blommor och halvfabrikat såsom blomsterlökar, vissa plantskolalster o. dyl. må bliva reglerad.

Vi hänvisa i detta avseende till det yttrande, som avgivits av Sveriges centrala trädgårdsråd över ovannämnda motion II:374. Importregleringen skulle givetvis ordnas så, att den förhindrade en onödig import under de tider av året, då vårt lands egen produktion kan tillgodose den inhemska marknadens behov. Denna liksom varje annan importreglering bör vidare helt naturligt så handhas, att en skälig prisnivå för de olika produkterna kan upprätthållas. Importregleringen och därmed sammanhängande följdåtgärder synas oss lämpligen böra, såsom från organisationshåll föreslagits, anförtros åt en regleringsnämnd, sammansatt på sätt Kungl. Maj:t äger bestämma.

Vindruvstullen.

Vad vindruvsimporten angår, har denna under de allra senaste åren sprungit i höjden på ett sätt, som ingen tidigare ansett vara möjligt. Vi erinra sålunda om, att, medan importen så sent som år 1933 utgjorde endast 1,670,757 kg, hade den år 1936 stigit till 7,104,994 kg, vilket alltså innebär en ökning på 4 år av över 5 milj. kg. Enbart från 1935 till 1936 steg importen med 2,290,111 kg.

Vad denna omfattande vindruvsimport inneburit av avbräck för den svenska fruktförsäljningen är uppenbart, så mycket mer som den största ökningen just skett under månaderna september—november, alltså den tid då den svenska frukten föres i marknaden. De hittillsvarande priserna på vindruvorna ha flerstädes i landet ofta varit utomordentligt låga. Sålunda ha vid vissa tillfällen på olika håll i landet vindruvor sålts direkt till allmänheten till så låga priser som 40—60 öre per kg. Medelpriset i detaljhandel på vindruvor torde under *högsäsongen för svensk frukt* ha legat så lågt som omkring 75 öre per kg.

För att bereda den inhemska fruktodlingen vederbörligt skydd måste det anses angeläget, att vindruvstullen återinföres under tiden 1 juli—31 januari och samtidigt höjes till 70 öre per kg.

Organisationsbidrag.

Inom jordbruksnäringen har organisationsväsendet under senare år avsevärt utvecklats. Betydande fördelar ha därigenom kunnat utvinnas till fromma för landets modernäring, dess företagare och arbetare. Till viss del har detta organisationsarbete bedrivits med bidrag av statsmedel. På trädgårdsodlingens område brister ännu åtskilligt i detta avseende. Med hänsyn härtill och till den stora betydelsen jämväl på detta område av en starkt utvecklad organisationsverksamhet synes det oss önskvärt och rättvist, att statsmakterna även här träda hjälpende till, för att organisationsarbetet snabbt må kunna fullföljas. Ett sådant stöd åt trädgårdsodlingen redan i år synes oss så mycket mer berättigat, som enligt Kungl. Maj:ts proposition skogsbruket skulle komma i åtnjutande av motsvarande anslag. Ett statsbidrag för budgetåret 1937—1938 av 50,000 kr för främjande av organisationsverksamheten i fråga om handeln med frukt- och trädgårdsprodukter synes oss motiverat.

På Kungl. Maj:t bör ankomma att utfärda de närmare föreskrifter om medlens användning samt kontroll m. m., som må kunna erfordras.

Propagandaanslag.

Då organisationsväsendet inom frukt- och trädgårdsodlingen ännu ej vunnit önskvärd omfattning och styrka, läser det ej heller vara möjligt att utan

statsmakternas ekonomiska hjälp bedriva reklam- och propagandaverksamhet för den inhemska produktionen i den utsträckning, som under nuvarande förhållanden är önskvärd.

Det bidrag av 15,000 kr., som Kungl. Maj:t i fjol höst anslag för propaganda i olika form för svensk frukt, betecknade enligt vårt förmenande ett steg i rätt riktning. Angeläget synes oss emellertid vara, att den verksamhet, som tack vare detta statsbidrag igångsattes, kan fortsättas och framförallt väl organiseras och effektiviseras samt vidgas att omfatta såväl den inhemska frukten som inhemska trädgårdsalster överhuvud taget. Vi föreslå därför, att för budgetåret 1937—1938 50,000 kr. anvisas som propagandaanslag för här angivet ändamål.

Även rörande detta anslag bör det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga närmare föreskrifter.

Under framhållande ännu en gång av behovet av *snara och effektiva* åtgärder till frukt- och trädgårdsodlingens stödjande och under åberopande av vad ovan anförts få vi hemställa,

A) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av bestämmelser rörande importreglering av här ovan nämnda varor, så att verksamt skydd beredes svenska odlare;

B) att riksdagen måtte besluta

dels att tullen på vindruvor skall höjas till 70 kr. pr 100 kg och uttagas under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{1}$,

dels att till organisationsbidrag för främjande av ekonomisk organisationsverksamhet inom frukt och trädgårdsodlingen skall utgå ett anslag av 50,000 kr.,

dels att till propaganda för svensk frukt och svenska trädgårdsprodukter skall anvisas ett belopp av 50,000 kr.

Stockholm den 20 april 1937.

<i>E. Thorell.</i>	<i>Karl Magnusson.</i>	<i>R. Lundquist.</i>
		<i>Stig Janson</i> i Frändesta.
<i>Gösta Liedberg.</i>	<i>Ernst V. Olsson,</i> Staxäng.	<i>Birger Petersson.</i>
<i>Arthur Gustafson</i> i Kasenberg.	<i>Gustaf Arnemark.</i>	<i>T. G. v. Seth.</i>
<i>Nils Persson</i> i Grytterud.	<i>T. V. Lundell.</i>	<i>Folke Kyling.</i>